

MILJØ-
DIREKTORATET

REVISJONSRAPPORT

GE HEALTHCARE AS AVD LINDESNES
Ramslandsvågen
4521 Spangereid

Oslo, 4. juni 2018

Deres ref.:
Robert Larsen

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2016/149
Saksbehandler:
Jorun Holme

Revisjonsrapport: Revisjon ved GE Healthcare AS, Lindesnes Fabrikker

Kontrollnummer: 2018.010.R.miljodir

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:
Robert Larsen

Fra Miljødirektoratet:
Jorun Holme

Andre deltagere fra Miljødirektoratet:
Cathrine Skjærgård
Norun Reppe Bell

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos GE Healthcare AS, Lindesnes Fabrikker (GEHCLI) under sluttmøtet den 25. mai 2018. Revisjonen ble gjennomført i tidsrommet 22 - 25. mai 2018. Rapporten er å anse som endelig.

Miljødirektoratet avdekket 2 avvik og ga ingen anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Ved test av brannskumanlegg slippes fluorholdig brannskum til sjø
- Virksomheten overholder ikke konsentrasjonsgrense for punktutslipp av VOC til luft for to utslippspunkter

Anmerkninger:

- Ingen forhold ble anmerket under revisjonen.

Avvik er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

4. juni 2018	Jorun Holme	Einar Knutsen
dato	kontrollør Miljødirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder ved miljøvernavdelingen
- Lindesnes kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: GE HEALTHCARE AS AVD LINDESNES	
Organisasjonsnr.: 973062611	Eies av: 914829674
Bransjenr. (NACE-kode): 21.100 - Produksjon av farmasøytiske råvarer	

Kontrollert enhet

Navn: GE Healthcare AS, Lindesnes Fabrikker	Anleggsnr.: 1029.0001.01
Kommune: Lindesnes	Fylke: Vest-Agder
Anleggsaktivitet: Kjemisk industri	
Tillatelse gitt: 2. juni 2008	Sist endret: 18. august 2017

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Miljødirektoratet har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Tilsynet er gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Revisjonens tema

- Internkontroll
- Utslipp til luft
- Utslipp til vann
- Styring av vedlikehold
- Fluorholdige kjølemedier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

GEHCLI plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Miljødirektoratet skal kunne avslutte saken, må GEHCLI innen 3. september 2018 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (post@miljodir.no) til Miljødirektoratet v/ Jorun Holme.

4. Gebyr for revisjonen

GEHCLI er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. varselbrev fra Miljødirektoratet datert 6. mars 2018). Dette betyr at dere skal betale kr. 116 500,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for flerdagstilsyn.

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Klima- og miljødepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 30. mai 2018. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Miljødirektoratet. Miljødirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under revisjonen:

Avvik 1

Ved test av brannskumanlegg slippes fluorholdig brannskum til sjø

Avvik fra:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 Plikt til å unngå forurensning
- Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 annet ledd pkt. 6
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for GE Healthcare AS, Lindesnes Fabrikker, sist endret 18. august 2017 pkt. 6 Kjemikalier og 11.4 Rapportering til Miljødirektoratet

Kommentarer:

Virksomheten har frem til nå hatt rutine for å teste skumanlegget i tankfarm en gang i året. Ved slik testing skumlegges fangdammen i tankanlegget. Ved endt testing skylles brannskum og vann ut av fangdammen med utslipp gjennom "storm water" anlegget til utslippspunkt til sjø uten noen form

for rensing. Virksomheten opplyste at det i 2017 var blitt testet med 254 kg brannskum. Brannskummet som benyttes for testing inneholder fluorforbindelser. Virksomheten opplyste om at de fra 2018 har endret frekvensen på testing med skum til hvert tredje år, de andre årene skal skumanlegget testes med vann.

Virksomheten har ikke gjort en miljørisikovurdering av utslippet og det er ikke rapportert til Miljødirektoratet i den årlige egenkontrollrapporten. Utslippet av brannskum til sjø er ikke omfattet av tillatelsen og er derfor ikke tillatt.

Virksomheten plikter å vurdere om en kan benytte mindre miljøfarlige kjemikalier, og vurderingene skal dokumenteres skriftlig. Det er ikke utført en dokumentert substitusjonsvurdering av brannskummet som benyttes ved testing av anlegget.

Avvik 2

Virksomheten overholder ikke konsentrasjonsgrense for punktutslipp av VOC til luft for to utslippspunkter

Avvik fra:

Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 9-5 Utslippskrav

Kommentarer:

Kapittel 9 i forurensningsforskriften regulerer utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) forårsaket av bruk av organiske løsemidler. § 9-5 angir at alle anlegg kan velge om de skal overholde grenseverdiene for punktutslipp og diffuse utslipp eller om de skal overholde grenseverdier for totale utslipp.

For utslippspunkter som har installert rensutstyr etter at kapittelet i forurensningsforskriften trådte i kraft (15. oktober 2001) skal både grenseverdier for punktutslipp og diffuse utslipp overholdes i tillegg til grenseverdier for totale utslipp.

GE Healthcare AS har teknikker som muliggjør gjenbruk av gjenvunne løsemidler, og grenseverdi for punktutslipp er 150 mg C/Nm³.

Virksomheten måler ikke punktutslipp av VOC, unntatt for utslipp som omfattes av § 9-7. Virksomheten har gjort en beregning av hvor store punktutslippene er forventet å være fra vesentlige utslippspunkter. Produksjonen er batchbasert og de beregnede konsentrasjonene beskriver peakutslipp for de periodene batchproduksjonen foregår.

For to av punktutslippene fra celle 15 er det beregnet en maksimal konsentrasjon på ca. 65 000 mg/m³ metanol i hvert av punktene, noe som tilsvarer ca. 24 000 mg C/m³. I disse to punktene er det installert kondensering som renseprosess, og konsentrasjonsgrensen til punktutslipp er derfor 150 mg C/Nm³.

Virksomheten opplyste om at det for disse utslippspunktene skal etableres scrubbere for å rense utslippene. Disse er forventet å være på plass i løpet av 2019.

7. Anmerkninger

Ingen forhold ble anmerket under revisjonen.

8. Andre forhold

Tanklagring

Virksomheten har 10 tanker (transportkteinere) på asfaltert dekke som ikke er plassert i fangdam; åtte tanker med "sidestrøm PMC" og to med "acetatløsning". Virksomheten opplyste om at innholdet på tankene ikke er klassifiseringspliktig jf. CLP. De er derfor ikke omfattet av kravene i forurensningsforskriften kapittel 18 (tankforskriften). Virksomheten har risikovurdert disse tankene med hensyn til ytre miljø. På bakgrunn av denne er de i ferd med å ferdigstille to nye permanente tanker innenfor fangdam som skal erstatte de 8 tankene med sidestrøm PMC.

På uteområdet har virksomheten også en transporttank som ikke er plassert i fangdam. Virksomheten opplyste om at denne tanken (24m³) stort sett er tom, men fylles i forbindelse med henting av tanken. Ved fylling av tanken har virksomheten rutiner for å stenge tilhørende sluk i tilfelle utslipp. Det er utført en miljørisikovurdering av tanken.

Virksomheten har en nedgravd glassfibertank som inneholder brannskumkonsentrat (30 m³). Denne tanken ble etablert i 2004. Tanken er ikke underlagt noe periodisk vedlikehold, men er utstyrt med nivåmåler som overvåkes med alarm. Det ble verifisert at nivåmåleren er underlagt periodisk vedlikehold med kalibrering hvert femte år.

Zero emissions project

Virksomheten har etablert et prosjekt som kalles for "Zero Emissions Project" som skal være ferdigstilt i løpet av 2020. I prosjektet inngår blant annet etablering av nytt biologisk renseanlegg for utslipp til vann og innstallering av scrubbere for rensning av VOC-utslipp til luft.

9. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 18. april 2018: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 22. mai 2018: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 22. mai 2018 til 24. mai 2018.
 - 15 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder:
 - Tankanlegg
 - Prøvetakningspunkt
 - Kontrollrom
 - Kjøleanlegg
- Avsluttende møte 25. mai 2018: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for revisjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter

- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om begrensnig i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Miljødirektoratet

Deltagere ved Miljødirektoratets revisjon ved GEHCLI, 22. - 25. mai 2018

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Opplæringsansvarlig	X	X	X
Avdelingsleder vedlikehold	X	X	X
Miljøingeniør	X		X
Avdelingsleder MBL	X	X	X
Avdelingsingeniør MBL	X		X
Kvalitetssikrer	X	X	X
Digital Sjef	X		X
Kvalitetskontroller	X	X	X
Fagansvar utslippsanalyser	X	X	X
Digital-HMS	X	X	X
Automatiker	X	X	X
Avdelingsingeniør vedlikehold	X	X	X
Avdelingsingeniør teknisk engineering	X		X
REACH-ansvarlig	X	X	X
Produksjonoperatør	X		X
HMS-sjef	X	X	X
Fabrikk sjef	X	X	X
Avdelingsingeniør HMS	X		X
Industrivernleder		X	X
Labingeniør		X	X
Kontrollromoperatør		X	
Process Safety Manager			X
Avdelingsleder Teknisk Engineering			X
Risk Manager			X
Opplæringsleder			X
Security leder			X

Miljødirektoratets revisjonsgruppe:

Jorun Holme, revisjonsleder

Cathrine Skjærgård, revisor

Norun Reppe Bell, saksbehandler

Dokumentunderlag for Miljødirektoratets revisjon ved GEHCLI, 22. - 25. mai 2018

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som var spesielt viktige som dokumentunderlag for revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende :

- Redegjørelse for utslipp av flyktige organiske forbindelser (VOC) og reduserende tiltak - GE Healthcare AS, Lindesnes
- Utslipp fra GE Healthcare, NILU Rapport 1/2018 datert 23.1.2018
- Intern prosedyre: Kontrollprogram for parametre i tillatelse til produksjon etter forurensningsloven, datert 17. april 2018